

Combiwoord

Creatief denken met woorden

Zomer

Inleiding combiwoord-puzzels: creatief denken met woorden

Creatief denken, één van de drie denkvaardigheden van Sternberg. Het creatieve vermogen speelt een grote rol in wetenschap, kunst, probleemoplossend vermogen en samenwerking met anderen. Het versterkt:

- Flexibel denken
- Inventiviteit
- Associëren en brainstormen
- Complexe, meerduidige informatie tegelijkertijd overzien
- Ongewone, originele vragen stellen
- Problemen in een ander kader plaatsen (*out-of-the-box*)
- Inlevingsvermogen
- Subjectiviteit (bijvoorbeeld esthetisch oordeel)

Met Combiwoord kun je kinderen aanzetten tot creatief denken. Creatief denken is handig op school, maar ook in het dagelijks leven. Je kunt dan bijvoorbeeld makkelijker oplossingen verzinnen, je beter inleven, maar ook meer genieten van grapjes en taal. Deze opdracht is geschikt voor plusgroepen, maar kan ook in de bovenbouw worden gebruikt.

In deze download vind je:

- de uitleg hoe Combiwoord-puzzels in te zetten is in de groep.
- Combiwoord-puzzels die je via het digibord of op een werkblad in je klas kunt uitvoeren
- de uitleg hoe je een DIY combiwoord-puzzel kunt maken.

Deze combiwoordpuzzels zijn gemaakt door mijn bovenschoolse plusklas, groep 7 en 8. Zij hebben eerst een aantal weken combiwoordpuzzels opgelost, opbouwend in moeilijkheidsgraad om vervolgens zelf aan de slag te gaan met het maken van een eigen combiwoord rondom het thema 'zomer'. Deze download is het resultaat.

Uitleg van de activiteit

Op een puzzel zie je een diagram met daarin 12 woorden. Er kunnen steeds meerdere woorden aan elkaar gekoppeld worden. Het is de bedoeling om drie Combiwoorden te vinden die elk vier woorden verbinden.

Bijvoorbeeld: tafel → blad, poten, som, eet

tafelblad en tafelpoten zijn onderdelen van de tafel

tafelsom is een ander woord voor keer som

eettafel is een soort tafel

Creatief denken heeft veel linken met executieve functies. Denk maar aan reactie inhibitie, metacognities, doelgericht doorzettingsvermogen, volgehouden aandacht, flexibiliteit.....

Wil je meer weten over executieve functies in het algemeen en hoe deze in de dagelijkse praktijk ondersteund kunnen worden? Dan is deze praktische handreiking iets voor jou!

Kijk eens op <https://iederzijntalent.com/> naar de *Executieve functies – een praktische handreiking (onderbouwversie en midden-bovenbouwversie beschikbaar)* en onze overige producten.

Vragen? Stuur ons gerust een mailtje: iederzijntalent@gmail.com

Uitleg van de combiwoord-puzzels

Activiteit 1

Nodig: werkblad met combiwoord, pen en papier

Verdeel de groep in groepjes. De groepjes brainstormen met elkaar en schrijven hun antwoorden op.

Stel de vraag: Welke woorden kun je met elkaar verbinden?
Geef denktijd.

Werk je met puntentelling dan kun je de volgende verdeling gebruiken.

Lukt het om 2 woorden te verbinden: dan krijg je 1 punt

Lukt het om 3 woorden te verbinden: 2 punten

Lukt het om 4 woorden te verbinden: 3 punten

Lukt het om meer dan 4 woorden te verbinden: 5 punten

Makkelijker: Laat de woorden met dezelfde kleur zien. Zij vormen een Combiwoord. Dek hierbij het onderste gedeelte met het antwoord af!

Check de uitleg. Het is wel belangrijk dat er een creatieve en goede uitleg is wanneer niet direct duidelijk is hoe de woorden gecombineerd worden.

Activiteit 2

Nodig: werkblad met combiwoord, pen en papier

Je speelt Combiwoord nu zelfstandig, zoals uitgelegd bij activiteit 1. Elke leerling voor zichzelf.

Activiteit 3

Nodig: werkblad met combiwoord, pen en papier

Verdeel de groep in groepjes. De groepjes brainstormen met elkaar en schrijven hun antwoorden op.

De kinderen gaan nu op zoek naar de 3 Combiwoorden die verstopt zitten in het diagram. Het gaat erom dat ze het juiste Combiwoord vinden én de woorden die daarbij horen. Het kunnen omschrijvingen, linken, homoniemen, synoniemen of passende woordstukjes zijn. (Let hierbij op voor- tussen of achtervoegsels.)

Werk je met puntentelling dan kun je de volgende verdeling gebruiken.

Lukt het om 1 woord te vinden: 1 punt

1 woord én de juiste combiwoorden: 2 punten

2 woorden: 2 punten

2 woorden én de juiste combiwoorden: 4 punten

3 woorden: 3 punten

3 woorden én de juiste combiwoorden: 6 punten

Uitleg van een DIY Combiwoord-puzzel

DIY

Het oplossen van een Combiwoord is een uitdagende taal- en denkactiviteit. Zelf een Combiwoordpuzzel maken, is minstens zo leuk. Hoe je dat doet, dat lees je hier.

Stap 1

Het begint met een antwoord. Bedenk zes antwoorden die je zou willen gebruiken.

Stap 2

Ga associëren op het antwoord: welke woorden zouden tot dit antwoord kunnen leiden. Zorg ervoor dat je zelf goed uit kunt leggen waarop jij vindt dat deze woorden bij elkaar het antwoord vormen. Je zult merken dat je vanuit de woorden ook weer op nieuwe antwoorden kunt komen.

Denk daarbij aan:

- Werkwoorden
- Een woord ervoor geplakt
- Een woord erachter geplakt
- Een spreekwoord waar dit woord in voorkomt
- Waar hoort dit woord bij in een groter geheel
- Welke andere woorden komen er direct bij je op

Stap 3

Combiwoord wordt nog leuker wanneer verschillende antwoorden bij één antwoord zouden kunnen passen, waardoor je bij een ander antwoord een woord te kort komt. Dat noem je “op het verkeerde been zetten” of “verwarring scheppen”. Als dat je lukt, maak je de uitdaging groter!

Stap 4

Kies bij elk antwoord de vier beste woorden.

Stap 5

Vul de woorden in in een diagram.

Veel denk-, maak- en speelplezier!

vrij

rubber

huisje

flipflop

wit

reizen

smeren

crème

weggaan

schoeisel

bescherming

lopen

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

vrij	rubber	huisje
flipflop	wit	reizen
smeren	crème	weggaan
schoeisel	bescherming	lopen

vakantie

slipper

zonnebrand

1. vrij
2. reizen
3. weggaan
4. huisje

1. rubber
2. lopen
3. schoeisel
4. flipflop

1. smeren
2. wit
3. bescherming
4. crème

duikplank

pasta

water

olijven

band

laars

synchroon

paneel

warmte

licht

pizza

rond

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

duikplank	pasta	water
olijven	band	laars
synchroon	paneel	warmte
licht	pizza	rond

zwemmen

1. duikplank
2. water
3. band
4. synchroon

Italië

1. pasta
2. olijven
3. laars
4. pizza

zon

1. warmte
2. rond
3. licht
4. paneel

bad

zee

zonnen

schep

voeten

klontje

zwemmen

rubber

chocolade

smaken

schelpen

schoenen

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

bad	zee	zonnen
schep	voeten	klontje
zwemmen	rubber	chocolade
smaken	schelpen	schoenen

slippers

1. rubber
2. schoenen
3. voeten
4. bad

strand

1. zee
2. zonnen
3. schelpen
4. zwemmen

ijs

1. chocolade
2. klontje
3. smaken
4. schep

tent

kust

raket

auto

zoet

schep

water

zee

laken

sport

zand

hitte

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

tent	kust	raket
auto	zoet	schep
water	zee	laken
sport	zand	hitte

strand

1. tent
2. laken
3. zand
4. kust

golf

1. hitte
2. zee
3. sport
4. auto

ijs

1. raket
2. zoet
3. water
4. schep

winning

korrels

zee

zomer

fiets

reddings-
brigade

kasteel

strand

tent

mei

vlieger

Dubai

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

winning	korrels	zee
zomer	fiets	reddingsbrigade
kasteel	strand	tent
mei	vlieger	Dubai

strand

1. reddingsbrigade
2. tent
3. zee
4. vlieger

zand

1. korrels
2. kasteel
3. strand
4. winning

vakantie

1. mei
2. fiets
3. zomer
4. Dubai

schaduw

verschillende
vormen

ster

zout

eb

zon

rond

golven

warmte

licht

noord

bescherming

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

schaduw	verschillende vormen	ster
zout	eb	zon
rond	golven	warmte
licht	noord	bescherming

zee

1. zout
2. eb
3. golven
4. Noord

zon

1. ster
2. warmte
3. rond
4. licht

parasol

1. bescherming
2. verschillende vormen
3. schaduw
4. zon

